

E16 Zondag Invocavit Me: Roept Hij Mij aan, zo antwoord Ik

Zondag Invocavit Me: Roept Hij Mij aan, zo antwoord Ik.

De Schriftlezingen die in deze korte overdenking centraal staan zijn Psalm 91:14-16 en Lucas 11:9.

Psalm 91:14-16:

- 14 Dewijl hij Mij zeer bemint, *spreekt God*,
zoo zal Ik hem uithelpen;
Ik zal hem op eene hoogste stellen,
want hij kent Mijnen Naam.
- 15 Hij zal Mij aanroepen,
en Ik zal hem verhooren;
in de benauwdheid zal Ik bij hem zijn,
Ik zal er hem uittrekken
en zal hem verheerlijken.
- 16 Ik zal hem met langheid der dagen verzadigen,
en Ik zal hem Mijn heil doen zien.

En Lucas 11:9:

- 9 En Ik zeg ulieden:
Bidt
en u zal gegeven worden;
zoekt
en gij zult vinden;
klopt
en u zal opgedaan worden.

Tot zover deze Schriftlezingen.

“Roept Hij Mij aan, zo antwoord Ik”. Deze zin heb ik zelf van wat hoofdletters voorzien: Me, Hij, Mij en Ik, ze zijn met hoofdletters geschreven. Waarom? Omdat ik zo Bijbelvast ben? Nee, dat is bekend, en: nee, dat is ook niet de reden. Want noch in het Hebreeuws, noch in het Grieks kende men oorspronkelijk het gebruik van kleine en hoofdletters zoals wij dat kennen. Er waren boeken in kleine letter geschreven, de Minisculs, de jongere; en er waren handschriften helemaal in Kapitalen, in hoofdletters, geschreven: de Uncialen [Majuskels]. Maar het was of / of; niet zoals wij dat kennen, waarbij hoofdletters en kleine letters een bepaalde functie hebben, die iets zeggen over de plaats die zij krijgen in de zin of over het gewicht dat het betreffende woord toegekend wordt. Dus die hoofdletters zeggen iets over de uitgevers, in latere Bijbels; en in het bovenstaande geval, zegt het iets over hoe ik deze zin uitleg. Messiaans. Roept Hij, Christus, Mij, de HEERE, aan, zo antwoord Ik, de HEERE. Zo versta ik het.

Maar zou men ook het “Hij” met een kleine letter mogen schrijven? Zou vers 15 ook in die zin mogen worden gelezen: zoekt en gij zult vinden? Ofschoon deze psalm Messiaanse trekken heeft: dat deze zin in het bijzonder op toepassing is van Christus, is denk ik moeilijk te ontkennen, en ook de satan wist dat zeer wel, want het is uit deze psalm dat hij een Bijbeltekst bij Christus in de verzoeking in de woestijn op kundige wijze uit zijn verband rukt [vers 11 en 12]:

- 11 Want Hij zal Zijne Engelen van u bevelen,
dat zij u bewaren in uwe wegen;
12 zij zullen u op de handen dragen,
opdat gij uwen voet aan geen en steen stoot.],

en iets laat zeggen wat deze tekst zeker niet zeggen wil: zichzelf nodeloos in een gevaarlijke positie te brengen; gezien Christus zeer gevatte antwoord [Gij zult de Heere uw God niet verzoeken], aldus in vervulling brengend wat daarna in de Psalm geschreven staat, in vers 13:

- 13 Op den fellen leeuw
en de adder zult gij treden,
gij zult den jongen leeuw
en den draak vertreden.

De satan gaat rond als een briesende leeuw, en hij wordt aangeduid als slang en draak.

Maar de tekst zegt ook iets over de gelovige in zijn algemeenheid. Dat het “Wie in de schuilplaats des Allerhoogsten is gezeten” alleen op Christus zou slaan is denk ik niet de meest voor de hand liggende uitleg, en ook niet een uitleg die de meeste mensen zullen aanhangen. Nee, deze uitspraak is universeel: wie in de schuilplaats des Allerhoogsten is gezeten, die zal vernachten in de schaduw des Almachtigen. Wie op God vertrouwt, is geborgen. Hij weet zich veilig. Al is het in de wereld rondom hem bepaald niet veilig.

Toch staat er, in vers 3: Hij zal u redden van de strik des vogelvangens, van de zeer verderfelijke pestilentie. Hij zal u dekken met Zijne vlerken, en onder Zijne vleugelen zult gij betrouwen. En nog verder gaat het:

- 5 Gij zult niet vreezen
voor den schrik
des nachts,
voor den pijn,
die des daags vliegt,
6 voor de pestilentie,
die in de donkerheid wandelt,
voor het verderf,
dat op den middag verwoest.

Dus men hoeft niet te vrezen voor de pijn, die overdag vliegt: oorlog? geweld? Pestilentie: ziekte, die in de donker rondwaart? Voor verderf: ik denk weer aan oorlog, dat op de middag verwoest. Het gebeurt wel: duizenden mogen aan uw zijde vallen, en tienduizend aan uw rechterhand: maar u zal het niet geraken, aldus vers 7.

Het gaat in vers 2 om de waarheid, die als een schild is; Hij zal de gelovige blijikbaar, beschermen met zijn vleugels: een beeld uit de dierenwereld: het betreft hier een vogel die zijn jongen beschermt. Die duizenden die aan uw zijde vallen en de tienduizend aan uw rechterhand blijken volgens het volgende vers goddelozen te zijn.

En waarom? Omdat de gelovige de HEERE tot zijn toevlucht heeft gesteld; de Allerhoogste is zijn hoog vertrek. Vers 10 zegt het nog krachtiger:

- 10 u zal geen kwaad wedervaren,
en geene plaag zal uwe tent naderen.

Maar is dat ook uw ervaring? Treft de gelovige geen kwaad; zal geen plaag zijn tent, zijn huis, naderen?

Er zijn nog van die prachtige teksten die de gelovige in het verleden zijn voorgehouden in bepaalde kringen, en soms gebeurt dat zelfs nog:

- 10 Brengt alle de tienden in het schathuis,
opdat er spijs zij in Mijn huis;
en beproeft Mij nu daarin,"
zegt de HEERE der heirscharen,
"of ik u *dan* niet opendoen zal de vensteren des hemels,
en u zegen afgieten,
zoodat er geen *schuren* genoeg wezen zullen. [Maleachi 3:10].

Dat zou betekenen dat men tienden moet betalen aan een kerk: de HEERE zou u zegenen.

"Aarnoud! Ik heb altijd mijn tienden betaald! En kijk nu eens: iemand die dat niet heeft gedaan, een van mijn collega's, die is miljonair: nooit tienden afgedragen. En ik? Ik heb mijn hele leven mijn tienden trouw betaald, en we leven van alsjeblijft en dankjewel!" Aldus een heel trouw kerklid, ook en helaas mijn bevinden.

Een ander, ook een heel gelovige vrouw, heel trouw ook aan haar principes, zei: mijn arme schoonouders hadden het helemaal niet breed. Ze waren heel erg arm. Een gezin, kinderen, haar man zijn baan kwijt vanwege het geloof en nu zwaar werk aan het doen met weinig verdienste: hij moest met een zware mand met vis op de fiets, zelf klein van stuk, naar zijn klanten toe rijden: hij kon amper de fiets in bedwang houden, en het leverde bitter weinig op: en toch tienden moeten betalen. Dat is op zich tot daar aan toe, zo vond zij, dat moet nu eenmaal, geloofde ze. Maar de plaatselijke kerkleiding wist ervan, en ofschoon zij het goed hadden, en zij wel de tienden vroegen, stonden ze die mensen niet in het minste bij.

En dan is er de belofte van de haastige wederkomst. Een ander trouw kerklid, oud, tanende krachten, vertrouwd mij toe: ik maak me gewoon kwaad als ik eraan denk. Het was toch aan mensen geschreven: zie Ik kom haastig. Waarom duurt het dan toch zo lang?

Dat is geen ongeloof. Dat is eerlijkheid: naar bevind der zaken [eigenlijk: "van zaken"]. En ik denk dat men hier als kerk goede nota van mag nemen, en daar ook consequenties uit mag trekken. [Ja, ja. Don Quichotte had nog meer kans op succes met zijn onderneming, zo vermoed ik.]

Tsja. Wat zeg je dan? Wat de tienden betreft is het natuurlijk eenvoudig: dat is een Oud Testamentische tekst. Die kan men niet een op een naar het Nieuwe Testament verhuizen, ook niet met de tekst in de hand dat Evangeliedienaren net als de dienaren van het altaar in het Oude Testament financiële ondersteuning verdienen [1 Corinthiërs 9:13-14]. Het gaat om de geest, niet om de letter: ieder dient bij te dragen naar vermogen. Want het tiendenstelsel is natuurlijk op zich niet eerlijk. Dat is heel logisch. Wanneer je bijna niets hebt, wegen tienden oneindig veel zwaarder dan iemand die veel heeft. De laatste merkt er amper iets van, de eerste komt gewoon tekort; ook zonder het betalen van tienden trouwens, daar maak ik mij geen illusies over. Niet, dat de persoon die die bedragen gegeven heeft hoeft te wanhopen. Het betalen van tienden is niet verkeerd. Natuurlijk niet. Kerken hebben die inkomsten heel hard nodig: het gaat toch al zo slecht. Maar verplichten: nee. En wanhopen? Zeker niet. Want de HEERE weet alle dingen, en Hij zal zeker al wat voor Hem gedaan is, belonen.

Wat de arme schoonouders betreft en de kerkleiding van het tweede kerklid, hier genoemd, is het ook duidelijk: wie zulke dingen vraagt, wie zulke dingen tóch vraagt, heeft de morele verplichting, volgens de Schrift, die personen bij te staan. Waar dat niet wordt gedaan begaat men een ernstige fout, in Bijbelse optiek, naar mijn mening.

Zorg voor de arme is in de Bijbel bijzonder belangrijk. Zorg voor de vreemdeling, de weduwe, de wees. Denk aan de randen van de akkers; denk aan het nalezen van de wijngaard [Leviticus 19:9-10]. Nee, het is duidelijk: men diende zorg te hebben voor de minder bedeelde. En zo geldt dat ook voor andere uitspraken in de Schrift, als boven genoemd. Iedereen weet, dat het kwaad ook “goede” mensen treft, goede al dan niet tussen aanhalingstekens, want men kan altijd de woorden van Christus aanhalen, die over Zichzelf zei: Wat noemt gij Mij goed? Niemand is goed dan Een, namelijk God [Mattheüs 19:17]. Maar dat hier ter zijde. Laat ik dan zeggen: gelovigen en niet-gelovigen. En trouwens, veel niet-gelovigen zijn vaak beter dan gelovigen. De HEERE heeft geen kruideniersmentaliteit, denk ik, ik heb het al eens eerder gezegd. Waar het hier om gaat is een scheiding tussen mensen die goed doen en mensen die kwaad doen. Mensen die op willen bouwen, en mensen die afbreken, die de naaste kwaad willen doen, of liever gezegd: kwaad doen.

Deze teksten, en dat heb ik gezegd aan degene die mij heeft gewezen op de tekst uit Maleachi, naast dat men Oud Testamentische teksten niet zomaar op de Nieuw Testamentische tijd van toepassing kan verklaren: de zegen kan hier zijn; maar ook in het straks.

Een zalving van zieken als bedoeld in Jakobus 5[vers 14-15] kan in letterlijke zin in het nu in vervulling gaan: dat men nu beter wordt; maar ook op het straks: bij de wederkomst.

Dat geldt ook voor al die andere mooie beloften van deze psalm [91], denk ik: zo leg ik het uit. Want al te vaak ziet men dat het helemaal anders loopt. En de morele verplichting van degenen die het in hun macht is de zegeningen van deze psalm uit te laten komen dat ook daadwerkelijk te doen: wie voldoende heeft, laat die de gebrekkige naaste helpen. [Want dat ontbreekt er maar al te vaak aan: individuen, maar zo mogelijk nog erger bij instituties: die zijn vaak ziende blind en horende doof: Oost-Indisch doof, wel te verstaan. En wat het zien betreft: “Wat baat de kaars, wat baat de bril, als de uil niet zien en wil?”]

Jaren studie; veel investeren. En men geeft raad: laten wij elkaar vrij laten; laten wij elkaar de ruimte geven. En men heeft er geen boodschap aan, aan wat men zegt. Kent u het?

De wederkomst. Ja. Beloof mensen niets. Wek geen overspannen verwachtingen op: “het is vijf voor twaalf.” U kent het wel. Predik eerder maar nuchter te zijn. Vraagt mensen de vragen voor alles voor te leggen in het gebed. En wijs naar de natuur. Want die zit zo ingewikkeld in elkaar dat er een Schepper achter moet zitten: een intelligentie. Ten minste, dat geloof ik: daar kan men anders over denken.

En wijs naar de dromen die wel zijn uitgekomen, de wonderbare dingen die wel zijn gebeurd, zonder het waarom achter dit alles pretenderen te weten: maar het versterkt wel het geloof, dat wakkert het geloof aan, om haast tegen de stroom in, tegen de klippen op, te geloven: er komt een beter. Dat is de belofte aan het eind van Psalm 91, die als Schriftlezing is voorgelezen. Dat geldt de Zoon, maar dat geldt ook de Zijnen.

Dat die dag toch spoedig komen mocht, in barmhartigheid en genade.

Amen.